

PITA Osallistava Opetus

Hankenumero: TZ600
Yhteistyökumppani: Tumaini University Makumira
- Tansanian ev. lut. kirkon ylläpitämä oppilaitos

Hankkeen kuvaus lyhyesti:

PITA-hanke on pohjoistansanialaisen Merun alueen yläkoulun opettajien täydennyskoulutushanke, missä koulutetaan heikosti menestyvien syrjäseutujen yläkoulujen opettajia. Hankkeessa on mukana 20 Merun maakunnan yläkouluja, joista suurin osa (16) on vuoden 2005 jälkeen perustettuja köyhimpien alueiden heikosti menestyviä valtion kouluja. Hankkeessa on vertailukouluna kolme kirkon kouluja ja yksi hyvin menestyvä syrjäseudulla sijaitseva valtion koulu. Heikosti menestyviin kouluihin valikoituvat oppilaat ovat pääsääntöisesti alueen köyhien perheiden lapsia, perheensä ja sukunsa ensimmäisen polven yläkoululaisia.

PITA on lyhenne hankkeen englanninkielisestä nimestä *Participatory and Integrative Teaching Approach*. Nimessä leikitellään englannin ja swahilin kielellä. Swahilin kielen verbin *pita* merkitys on: ohittaa, ylittää (odotukset), läpäistä (kokeet). Nimensä mukaisesti PITA-hankkeen päämääränä on vahvistaa syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja nuorten koulunkäyntiä.

PITA Osallistava Opetus -hankkeen tavoitteena on vahvistaa opettajien taitoja seuraavilla alueilla:

1. Oppilaskeskeinen osallistava pedagogiikka
2. Oppimisvaikeuksien – erityisesti lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeuden, lukihäiriön – tunnistaminen ja tukeminen
3. Ympäristökasvatus ja hiv ja aids -opetus oppiainerajat ylittävänä läpäisyaiheina

PITA on Lähetysseuran ja Makumiran yliopiston aineenopettajakoulutuksen yhteishanke. Makumiran yliopistokampuksen ulkopuolelle, ruohonjuuritason koulutyöhön suuntautuva hanke vahvistaa myös Makumiran omaa aineenopettajakoulutusta.

Toiminta ja tulokset raportointiaikana 1-6/2017:

Vuosi 2017 on PITA-hankkeen ykkösvaiheen (2015-2017) päätösvuosi. Vuoden ensimmäisen puoliskon tärkeimpiä tehtäviä olivat hankkeen ulkoinen evaluaatio ja hankkeen kakkosvaiheen (2018-2021) suunnittelu.

PITA-hankkeen kakkosvaiheen suunnitteluun osallistuivat Makumiran yliopiston opettajat sekä hankekoulujen rehtorit ja opettajat. Lisävahvistuksen suunnitteluun toi Jyväskylän yliopiston perhetutkimuksen professori **Kimmo Jokinen**, joka yhdessä puolisonsa pastori **Kirsi Pohjolan** kanssa työskenteli Makumirassa Lähetysseuran vapaaehtoistyöntekijänä huhti-toukokuussa 2017.

PITA-hankkeen tavoittamat oppilaat ja opettajat vuonna 2017:

PITA-hankkeen vastuunkantajat ja hyödynsaajat	Määrä
A. Hankekoulujen rehtorit	20
B. Hankekoulujen opettajat	717
C. Hankekoulujen oppilaat	7084
D. Makumiran yliopiston aineenopettajakoulutuksen lehtorit	27
YHTEENSÄ:	7848

Oppimisloikka toi tunnustusta

Ngongongaren yläkoulu on yksi parhaiten oppimistuloksiaan parantaneista kouluista Tansaniassa. Opetusministeriö huomioi sen oppilaiden menestyksen kansallisissa päättökokeissa. Koulu on mukana Lähetysseuran PITA Osallistava opetus -hankkeessa, jossa koulutetaan heikosti menestyvien syrjäseutujen yläkoulujen oppilaita.

Ngongongaren yläkoulun oppilaita lokakuussa 2017.

Rehtori **Sophia Waryoban** toimistohuone täyttyy iloisesta juttelusta ja hersyvistä naurusta. Pöydällä kiittelee Tansanian opetusministerin professori **Joyce Ndalichakon** allekirjoittama kunniakirja.

Viime vuoden yläkoulun kansalliset päättökokeet toivat koululle enemmän kuin kukaan osasi toivoa: tulosvertailussa Ngongongaren koulu pyrähti edellisvuoden sijalta numero 1826 sijalle 610. Koulu nousi yläkoulujen päättökokeissa 1200 koulun ohi. Kunniakirja kertoo, että köyhän kyläkoulun oppimisloikka on pantu merkille opetusministeriössäkin.

Sophia Waryoba muistelee koulunsa vaiheita. Muutaman kylän yhteisvoimin perustama yläkoulu aloitti toimintansa 10 vuotta sitten alakoulun luokkahuoneessa. Aloittavan luokan oppilaita oli 87 ja opettajia vain kolme, joista Waryoba sai hallinnolliset tehtävät vastuulleen.

Koulu kasvoi, kun vuosi vuodelta kouluun liitettiin uusi aloittava luokka. Omiin koulurakennuksiin päästiin vuonna 2009, kun kyläläiset olivat saaneet rakennettua neljä koululuokkaa.

Seuraa lapsesi opintoja

Neljän vuoden opiskelun jälkeen vuonna 2010 ensimmäisen pioneeriluokan oppilaiden päättökokeiden tulokset olivat masentavat: 57 reuttanutta, ja vain kaksi oppilasta ylti tulokseen, joka oikeutti lukiopaikkaan.

”Viime vuonna ryhdyimme miettimään, mitä voisimme tehdä toisin”, Sophia Waryoba kertoo.

”Kutsuimme päättävän luokan oppilaat, heidän vanhempansa ja opettajansa yhteiseen kokoukseen. Järjestimme neljän kokouksen sarjan.”

”Vanhemmat ovat käyneet korkeintaan alakoulun, joten he eivät tiedä, miten yläkoulussa opiskellaan. He lähettävät lapsensa yläkouluun, jättävät koulunkäynnin opettajien vastuulle, ja tulevat sitten neljän vuoden päästä valittamaan, kun lapsi on epäonnistunut päättökokeissa.”

”Haastattelimme jokaisen vanhemman. Kokouksissa kerroimme heille, mitä lapsen opiskelu vaatii heiltä: Seuraa lapsesi opiskelua. Älä anna lapselle liikaa töitä kotona. Varaa aikaa kotiläksyille. Opetimme vanhempia samalla tavalla kuin opetamme oppilaitamme.”

Vanhempien asenne kouluun muuttui. Monet vanhemmat vierailevat nyt koululla ja kyselevät lastensa edistymisestä.

”Samaan aikaan opettajamme ovat osallistuneet PITA-hankkeen koulutuksiin”, Sophia Waryoba jatkaa. ”Olemme oppineet, miten käyttää osallistavia opetusmenetelmiä. Siksi oppilaat ovat aktiivisempia tunnilla. Olemme vahvistaneet opetuskielen englannin opetusta.”

”Opettajat tekevät yhteistyötä enemmän. Eri oppiaineiden opettajat suunnittelevat, miten opettaa yhdessä joitakin aiheita, vaikkapa hiv ja aids -teemaa tai ympäristökysymyksiä. Saman aineen opettajat opettavat pareittain. Olemme luovempia – laulamme paljon oppilaiden kanssa. Olemme myös oppineet ymmärtämään, miten tukea hitaasti eteneviä oppilaita.”

Lokakuu on yksi kouluvuoden kohokohdista, sillä silloin ratkeaa, kuka on voittanut koko vuoden kestäneen vuohikilpailun. Oppilaat kilpailevat neljässä eri sarjassa: koulumenestyksessä, ympäristökasvatuksessa, ympäristön siisteydessä ja urheilussa. Jokaisen sarjan voittaja saa palkinnoksi oman vuohen.

Suomen Lähetysseura kiittää kaikkia PITA Osallistava Opetus -hankkeen tukijoita.

Raportoija: Katri Niiranen-Kilasi

Kuvatekstit ja kuvaaja: Katri Niiranen-Kilasi